

Avlings- og kvalitetsprognoser for potet i 2022

Det er i år tatt ut 97 prøver. Prøvene er tatt hos matpotetdyrkere i de distriktene som betyr mest for potetdyrkinga her i landet. Som tidligere år er det de respektive rådgivingsenhetene i Norsk Landbruksrådgiving som tar ut prøvene og de sammenstilles av HOFF SA, alt på oppdrag med finansiering av Grøntprodusentenes Samarbeidsråd (GPS), avdeling Avsetningstiltak. Prøvegravingene er utført i uke 35. Av de 97 prøvene er det tatt ut 10 prøver i Mandel, som omtales i et eget avsnitt.

Årets avlingsprognose viser at vi på landsbasis forventer 7,8 % høyere potetavling i år sammenlignet med 2021. Sammenlignet med gjennomsnittet for 2002-2021 forventer vi 14 % høyere avlingsmengde denne sesongen. Alle beregninger er utført med forutsetningen om at potetarealet i 2022 er det samme som i 2021. Usikkerhetsmomentet vil som alltid være hvor mye plantene fortsetter å vokse, noe som i hovedsak er avhengig av ytre faktorer som klima, angrep av skadegjørere og næringstilgang.

Matkvaliteten er oppgitt som prosent salgbar andel (klasse 1 potet). Kvaliteten er lik som i fjor, og på gravetidspunktet er behovet for utsortering i gjennomsnitt for hele landet vurdert til 12 %. Årsakene til utsortering er i hovedsak vekstsprekk, skurv og misform. I tillegg er det observert noe kjølmarskader. Det er observert både tørråte i riset og blaute råter i enkelte prøver, noe som kan gjøre lagerkvaliteten usikker.

På Østlandet forventer vi betydelig høyere avlinger denne sesongen. Matkvaliteten viser større variasjon enn i 2021, men gjennomsnittet er omtrent som i fjor. I Trøndelag forventer vi litt lavere avlinger i år med litt høyere kvalitet enn forrige år. På Sør-Vestlandet forventer vi like høye avlinger som i fjor, men med bedre kvalitet. I Troms forventer vi omtrent lik avling som i fjor, og god matkvalitet. I Sunndalen er avlingene lavere, med lavere kvalitet.

Prøvetakinga er utført slik at 2,5 m² er gravd opp på 4 forskjellige plasser hos hver produsent (til sammen 10 m²). Målet er å velge ut 4 representative plasser i en åker hos hver produsent. I disse kriteriene ligger det visse begrensninger som gjør at vi ikke må stole for mye på de absolutte tallene som blir presentert i denne rapporten, men tallene gir en god pekepinn på hvor nivået vil ligge. Det er viktig å være klar over at de utregnede dekaravlingene som framkommer på denne måten alltid vil være høyere enn middelavlinga på samme tidspunkt for hele åkeren hvor bl.a. sprøytespor og kanteffekter reduserer avlinga.

Rapporten gir først en kort oversikt over antall graveprøver som er tatt ut i forskjellige distrikt og i forskjellige sorter (tabell 1), og tidsrommet disse er utført (tabell 2). Tabell 3 gir en oversikt over totalavling, størrelsesfordeling og matkvalitet for hvert av distriktene, mens tabell 4 gir oversikt over avling og størrelsesfordeling for hver sort, landet sett under ett. Tabellene 5 - 12 viser det samme fordelt på de ulike distriktene. Tabell 13 viser sammenfattede tall for Mandel. I tabellene 14 og 15 er det gjort en enkel beregning for å anslå totalt potetkvantum i Norge etter innhøsting i 2022. Denne beregningen er ikke eksakt, da det er benyttet fjorårets potetareal (som er det siste tilgjengelige), og prosentvis avling i forhold til tidligere år.

I noen sorter og distrikter er det tatt ut få prøver, som igjen fører til at avlingsprognosene i disse områdene blir usikre. Denne usikkerheten utjevner seg ved prøvegravinger i samme sort hos samme produsent gjennom flere år.

Halvor Alm, Fagsjef potet, HOFF SA
Borghild Glorvigen, Fagkoordinator potet, Norsk Landbruksrådgiving

Tabell 1. Antall prøver fordelt på sorter og distrikter.

Sort	Tr.lag	Jæren	Solør/ Odal	Mjøs- omr.	Oslofjord- omr.	Romerike	M & R	Troms	Sum prøver
Nansen	2	1	3	1	2				9
Beate	2		4						6
Pimpernel	2		3		4				9
Asterix	5		7	7	8	3	3	2	35
Folva	3	1	5	2	1				12
Kerrs Pink		2		5					7
Gullauge									
Fakse		3		2	2				7
Van Gogh								2	2
Mandel	2 ²			7 ¹				1	10
Sum	16	7	22	24	17	3	3	5	97

¹Prøvene er tatt i Gudbrandsdalen (2), Østerdalen (5) og ²Oppdal (2).

Tabell 1 viser antall prøver som er tatt i forskjellige sorter i ulike distrikter. Det er tatt ut totalt 97 prøver. Det er tatt ut graveprøver i de matpotetsortene som er mest representative i de ulike distriktene.

Tabell 2. Tidsrom for uttak av graveprøvene.

Sort	Tr.lag	Jæren	Solør/ Odal	Mjøs- omr.	Oslofjord- omr.	Romerike	M og R	Troms
Nansen	29.8	29.8	29.8	28.8	30.8			
Beate	29.8		29-30.8					
Pimpernel	29.8		29-30.8		30.8			
Asterix	29.8		29.8	28.8-1.9	25-30.8	29.8	30.8	2.9
Folva	29.8	29.8	29-30.8	28-29.8	30.8			
Kerrs Pink		29-2.9		29-30.8				
Gullauge								
Fakse		30-31.8			25.8			
Van Gogh								2.9
Mandel	30-31.8			30.8-1.9				2.9

Dato for prøvegravingene vises i tabell 2. Prøvegravingene er utført i samme ukenummer som tidligere, og kan direkte sammenlignes med prognosene fra foregående år.

Tabell 3. Avling, størrelse og kvalitet i de ulike distriktene. Middeler for alle sorter (unntatt Mandel).

Område	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ²
Trøndelag						
2002 - 2017	3 746	21	30	39	10	4,4
2018	3 669	24	29 ²	40 ²	7	4,6
2019	4 056	22	44	29	5	4,3
2020	3 754	18	46	30	6	89,7
2021	4 021	22	43	29	7	84,9
2022	3 878	15	45	34	6	92,2
Jæren						
2002 - 2017	4 184	13	36	37	15	4,3
2018	5 046	10	30	39	21	4,7
2019	4 754	11	30	39	20	4,4
2020	4 477	9	33	40	18	-
2021	5 310	13	37	36	14	83,9
2022	5 336	9	36	39	16	94,1
Solør-Odal						
2002 - 2017	3 329	22	47	27	4	4,2
2018	3 825	22	44	31	3	4,2
2019	3 884	31	41	21	2	4,0
2020	4 045	16	42	37	5	95,0
2021	3 984	16	42	37	4	87,4
2022	4 316	21	45	30	4	87,1
Mjøsomr.						
2002 - 2017	3 747	10	30	41	19	3,8
2018	3 725	8	41	30	22	3,9
2019	3 582	25	51	20	4	4,0
2020	4 032	6	44	36	14	95,9
2021	3 958	12	24	52	12	87,1
2022	4 528	12	25	42	21	86,7
Oslofjordomr						
2002 - 2017	4 144	18	51	28	4	4,1
2018	4 629	15	52	28 ³	4 ⁴	4,5
2019	4 208	18	55	23	4	4,6
2020	4 804	13	51	32	4	92,8
2021	3 852	18	55	26	1	91,3
2022	4 368	14	46	32	8	82,9
Romerike						
2012 - 2017	3 873	21	47	28	4	4,2
2018	3 568	18	49	31	1	4,3
2019	3 534	38	46	16	0	4,0
2020	4 491	12	49	36	3	91,7
2021	4 080	17	43	37	3	93,0
2022	4 361	21	37	37	4	98,5
Møre og Romsdal						
2018	4 685	11	47	37	5	4,5
2019	4 795	10	42	37	11	4,5
2020	3 622	11	39	44	7	97,0
2021	3 766	10	49	36	4	93,0
2022	3 265	10	38	45	6	90,1
Troms¹						

¹ Gulløye er sortert i fraksjonene (mm) <38, 38-42, 42-55 og >55. ² Skala1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

³ Halvparten av prøvene er sortert på 40-45 og 45-60. ⁴ Halvparten av prøvene er sortert på 50-65 og >65.

2006 - 2017	2 328	31	34	28	8	4,8
2018	1 910	29	52	19	0	4,8
2019	2 775	11	25	63	1	4,5
2020	2 369	28	44	27	1	96,5
2021	2 663	18	31	37	3	97,8
2022	2 595	17	59	23	1	98,5

Kvalitetskontroll

Etter sortering av de fire delprøvene (fra hver graveprøve), tas det ut poteter fra salgbar størrelse (40-60 mm (matpotet) / 25-120 g (Mandel)): 4 prøver a 3-5 kg (totalt 12-20 kg). Potetene blir vurdert som:

1. % salgbar andel (klasse 1 potet).
2. % ikke salgbar andel. Noter hva som er årsaken til nedklassifisering av potetene (grønne poteter, misform, skurv, råte, vekstsprekk etc.)

I Trøndelag er avlingsnivået noe lavere sammenlignet med i fjor. Størrelsesfordelinga tyder på at det er noe større knoller i år. Den ytre matkvaliteten er høyere enn i fjor. Været har vært en stor utfordring i år. Mye og ofte regn har ført til gode forhold for tørråte, så det rapporteres om at det finnes mye tørråte i riset. Det er i midlertidig ikke registrert tørråte i noen av prøvene som er tatt ut.

På Jæren er avlingsnivået enda høyere enn i fjor, da det også var veldig høyt. Knollfordelinga viser at knollstørrelsen er omtrent som i fjor. Den ytre matkvaliteten er vurdert til å være veldig bra.

I Solør/Odal-distriktet ligger avlingsnivået betydelig høyere enn i fjor. Knollfordelinga viser at det imidlertid er noe mer små knoller. Den ytre matkvaliteten er omtrent som i fjor. Det rapporteres om mye skurv, noe misform og vekstsprekk.

I Mjøsområdet er avlingsnivået meget høyt, nesten 600 kg/daa høyere enn på samme tidspunkt i fjor. Knollfordelinga viser at det er registrert noe mer store knoller enn i fjor. Den ytre matpotetkvaliteten blir vurdert omtrent som i fjor. Skurv, misform, vekstsprekk og flassing er de største feilene. Flassingen vil bli redusert når potetene blir avmodnet fram mot høsting. Det rapporteres også om noen prøver med blaute råter.

I Oslofjordområdet ligger avlingsnivået høyere enn i fjor. Størrelsesfordelinga viser at det er noe flere store knoller. Den ytre matkvaliteten er betydelig lavere enn i fjor. Feilene som drar ned er skurv (flatskurv, svartskurv, vorteskurv), vekstsprekk og misform, samtidig som det rapporteres om noen blaute råter. Noen av partiene har også kjølmarskader.

På Romerike ligger avlingsnivået høyere enn i fjor. Knollfordelinga viser at det jevnt fordelt med store og små knoller. Den ytre matkvaliteten er veldig høy. Feil som er observert er skurv og noen partier med blaute råter.

I Møre og Romsdal er det lavere forventet avling i år sammenlignet med i fjor. Knollstørrelsen viser også her at det er jevnt fordelt med store og små knoller. Matkvaliteten vurderes som god, men lavere enn i fjor. Været har også her vært en stor utfordring i år. Skurv, misform og vekstsprekk er feilene som drar ned kvaliteten. Det er også registrert blautråte og kjølmarsk i noen av prøvene.

I Troms er avlingsnivået noe lavere enn i fjor. Knollene er betydelig mindre enn i fjor. Den ytre matkvaliteten er meget god, og det er misform, skurv og kolv som drar kvaliteten ned.

Tabell 4. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet for hver sort. Middeler for alle distrikter.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ²
Nansen						
2018	4 130	15	38	34	14	3,7
2019	4 224	19	44	30	7	4,5
2020	4 850	10	40	42	8	98,4
2021	4 739	17	38	38	7	91,6
2022	5 042	16	40	38	6	93,8
Beate						
2002 - 2017	3 595	25	41	28	6	4,1
2018	3 563	33	34	31	3	4,1
2019	3 808	26	48	25	1	3,3
2020	3 764	20	46	31	3	85,9
2021	3 467	23	42	31	5	85,3
2022	3 932	16	42	35	7	81,7
Pimpernel						
2002 - 2017	3 060	26	43	27	4	4,3
2018	3 614	24	47	26	3	4,4
2019	3 081	31	50	16	2	4,5
2020	3 584	17	53	28	2	93,8
2021	3 163	20	49	29	2	89,6
2022	3 344	19	45	29	7	90,4
Asterix						
2002 - 2017	3 906	15	42	35	8	4,1
2018	3 908	15	49	30	6	4,1
2019	3 822	22	52	21	4	4,3
2020	4 170	13	48	33	5	94,0
2021	3 948	15	44	36	5	85,3
2022	3 907	16	45	33	6	87,8
Folva						
2003 - 2017	4 210	12	35	39	15	4,0
2018	5 029	14	38	36	12	4,5
2019	4 268	17	47	29	7	4,1
2020	4 584	13	41	36	10	93,5
2021	4 630	13	37	41	9	85,5
2022	4 695	14	39	38	9	85,9
Kerrs Pink						
2002 - 2017	3 229	14	34	38	15	4,0
2018	3 689	10	34	32	24	3,9
2019	3 697	10	42	32	17	4,0
2020	3 876	7	38	35	20	98,0
2021	3 539	12	25	45	17	81,0
2022	4 366	11	23	37	29	90,6
Gulløye ¹						
2006 - 2017	2 198	29	30	31	10	4,8
2018	1 595	41	44	15	0	5,0
2019	2 735	12	15	71	2	4,5
2020	2 245	34	20	45	1	94,6
2021	3 025	10	12	75	3	96,5
2022	-	-	-	-	-	-
Fakse						
2010-2017	4 728	16	37	37	11	4,3
2018	4 896	11	33	39	17	3,9
2019	5 553	8	29	43	20	4,5
2020	4 532	9	35	40	16	94,3

¹ Gulløye er sortert i fraksjonene (mm) <38, 38-42, 42-55 og >55mm. ² Skala1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

2021	4 990	19	38	35	8	86,5
2022	5 022	13	30	37	20	82,9
Van Gogh						
2010-2017	2 314	38	44	16	2	4,9
2018	2 225	20	58	22	0	4,5
2019	2 815	9	36	55	0	4,5
2020	2 493	23	65	12	0	98,4
2021	2 300	28	56	14	2	99,0
2022	2 450	9	62	29	1	98,5

Tabell 4 viser “Landsoversikten” for alle sortene, unntatt Mandel som presenteres i eget avsnitt.

Vi kan forvente høyere avling i nesten alle sortene sammenlignet med 2021. I sortene Asterix, Fakse og Folva kan vi forvente omtrent samme avling som i fjor.

Den ytre matpotetkvaliteten er høyere i alle sorter unntatt Beate, Fakse og Van Gogh. Av kvalitetsfeil som er dominerende er det vekstrelaterte skader som ulike typer skurv (flatskurv, svartskurv eller vorteskurv), misform og vekstsprekk som dominerer. I tillegg observeres det noen blaute råter i enkelte partier, spesielt på Østlandet og Nord-Vestlandet.

I tabellene 5-13 er det vist detaljer for ulike sorter og distrikter.

TRØNDELAG

Tabell 5. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Trøndelag.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ²
Beate						
2002 - 2017	3 949	24	32	35	10	4,3
2018	2 481	57	13 ¹	27 ¹	3	4,0
2019	3 518	28	44	26	1	3,5
2020	3 123	29	59	11	2	83,3
2021	3 311	35	47	14	3	85,0
2022	3 397	19	45	32	3	82,5
Pimpernel						
2002 - 2017	3 130	31	30	36	4	4,4
2018	2 796	58	19 ¹	23 ¹	0	5,0
2019	3 002	34	42	23	1	4,0
2020	2 965	17	55	25	2	86,0
2021	2 921	43	48	9	0	92,5
2022	2 886	16	59	25	0	92,5
Asterix						
2004 – 2017	3 979	17	33	41	8	4,5
2018	3 809	16	38 ¹	43 ¹	3	4,1
2019	4 002	23	49	25	3	4,8
2020	3 390	18	51	30	1	92,6
2021	3 999	12	46	36	7	84,0
2022	3 667	18	50	29	3	95,0
Folva						
2004 - 2017	4 344	15	18	51	16	4,3
2018	4 770	22	13 ¹	59 ¹	6	5,0
2019	4 611	18	43	34	6	4,0
2020	4 740	20	41	28	11	94,6
2021	4 564	19	43	28	10	80,0
2022	4 504	10	37	39	14	93,5
Nansen						
2018	3 779	16	39	37	8	3,5
2019	5 255	14	37	37	12	5,0
2020	5 311	12	33	41	13	98,2
2021	4 836	31	39	28	3	88,5
2022	4 996	10	36	45	9	97,0

¹ Halvparten av prøvene er sortert på 40-45 og 45-60.

² Skala1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

Tallene viser at vi i Trøndelag kan forvente lavere avling i Asterix, og omtrent lik i de andre sortene sammenlignet med i fjor. Størrelsesfordelinga viser at knollene fordeler seg ganske jevnt utover i fraksjonene.

Den ytre matpotetkvaliteten er vurdert veldig i år sammenlignet med i fjor.

Det som imidlertid blir spennende å følge med på framover er om knollene smittes av tørråte som finnes i riset i mange åkre.

JÆREN

Tabell 6. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet på Jæren.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ¹
Folva						
2003 - 2017	4 353	11	36	38	15	4,2
2018	5 153	13	34	36	17	5,0
2019	3 865	14	32	35	19	4,0
2020	4 308	9	37	42	12	4,5
2021	5 915	11	38	37	14	94,2
2022	5 160	10	44	33	13	95,0
Kerrs Pink						
2006 - 2017	3 592	15	35	35	16	4,2
2018	4 496	11	30	38	21	4,5
2019	4 330	12	31	40	17	4,5
2020	3 643	13	34	37	16	4,5
2021	4 210	12	32	37	19	81,6
2022	4 655	10	31	31	28	92,0
Fakse						
2010-2017	4 742	16	35	37	13	4,4
2018	5 434	6	25	44	26	4,5
2019	5 630	8	28	41	22	4,7
2020	5 147	8	30	40	22	4,7
2021	5 640	14	40	35	11	78,6
2022	5 405	7	35	46	12	95,0
Nansen						
2022	6 665	13	38	37	12	95,0

¹ Skala1-5 tom. 2020, % salgbart fom. 2021.

Det ligger an til høye avlinger i Nansen og Kerrs Pink denne sesongen, og det er tidligere ikke registrert så stor avling noen gang i en enkeltprøve som i Nansen. Det kan forventes noe lavere avling i Folva og Fakse. Knollfordelingen viser at det er omtrent som i fjor.

Matpotetkvaliteten er vurdert høy i alle sorter i år.

SOLØR-ODAL

Tabell 7. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Solør-Odal.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ¹
Beate						
2002 – 2017	3 242	28	46	23	3	4,2
2018	4 104	26	40	32	2	4,1
2019	3 954	37	46	17	1	4,1
2020	4 085	17	42	39	3	87,3
2021	3 535	16	39	39	6	85,5
2022	4 199	15	40	37	9	81,3
Pimpernel						
2002 - 2017	2 784	31	54	16	1	4,5
2018	3 280	24	42	29	5	5,0
2019	2 878	47	44	8	0	4,7
2020	2 984	22	54	22	2	99,0
2021	2 805	19	44	34	3	87,0
2022	3 385	30	51	18	1	96,7
Folva						
2004 - 2017	3 864	14	43	35	8	4,0
2018	4 646	19	44	34	3	4,0
2019	4 576	22	47	28	3	4,0
2020	4 410	15	35	39	11	95,0
2021	4 258	14	38	44	5	79,2
2022	4 401	19	41	35	5	74,8
Asterix						
2004 - 2017	3 535	18	49	29	4	4,1
2018	3 528	21	45	30	3	3,9
2019	3 614	37	46	17	11	4,1
2020	4 031	19	48	32	1	95,7
2021	4 284	18	47	32	3	93,1
2022	4 510	22	49	26	3	90,0
Nansen						
2018	3 320	26	50	23	1	4,5
2019	4 609	30	48	21	1	4,5
2020	4 480	10	34	52	4	99,3
2021	4 604	13	41	39	6	90,7
2022	4 807	23	41	32	4	99,0

¹ Skala 1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

I Solør-Odal kan det forventes høyere avling i alle sortene sammenlignet med i fjor. Knollfordelinga viser at knollene er noe mindre enn i fjor.

Den ytre matkvaliteten vurderes som litt lavere i Beate, Folva og Asterix, og høyere i Pimpernel og Nansen, sammenlignet med i fjor. Feilene man finner er særlig flatskurv, svarskurv, misform og vekstsprekk.

MJØSOMRÅDET

Tabell 8. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet på Hedemarken og Oppland.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ¹
Kerrs Pink						
2002 - 2017	3 224	11	31	41	17	3,8
2018	3 420	9	35	30	25	3,7
2019	3 444	8	47	28	17	3,8
2020	3 970	5	40	34	21	98,0
2021	3 270	12	22	49	17	80,8
2022	4 250	12	19	39	30	90,0
Folva						
2003 - 2017	4 111	7	29	41	22	3,6
2018	5 142	9	55	17	19	4,5
2019	3 513	7	65	19	9	4,0
2020	4 109	8	50	34	8	92,9
2021	4 441	14	33	45	9	95,0
2022	5 221	9	25	49	16	97,5
Asterix						
2004 - 2017	3 836	10	34	41	15	4,0
2018	3 432	7	44	31	17	3,9
2019	3 151	9	56	23	12	3,9
2020	4 038	6	43	37	13	94,5
2021	3 917	12	23	55	11	85,1
2022	4 487	10	27	44	20	80,9
Nansen						
2018	4 545	4	27	38	31	4,5
2019	2 807	8	51	34	6	4,0
2020	4 494	6	46	35	13	98,4
2021	4 817	13	23	50	15	95,0
2022	4 743	21	31	42	6	98,0

¹ Skala 1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

Det er kun tatt én prøve i Nansen. I Mjøsområdet forventer vi høyere avling i alle sorter unntatt Nansen sammenlignet med i fjor.

Knollfordelinga viser at det er flere store knoller i år.

Den ytre matpotetkvaliteten er høyere i alle sorter unntatt Asterix. Feilene man finner er skurv, misform og vekstspekk. Der er også observert blautråde i enkelte prøver. Flassing er ganske utbredt i prøvene, og antyder at potetene ikke er modne på gravetidspunktet. Det er helt vanlig i dette området.

OSLOFJORDOMRÅDET

Tabell 9. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Vestfold og Østfold.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ²
Asterix						
2002 - 2017	4 074	17	52	28	3	4,1
2018	4 609	17	59	22 ¹	2 ¹	4,6
2019	4 264	19	59	20	2	4,6
2020	4 732	14	52	31	3	93,2
2021	3 716	16	58	25	1	90,3
2022	4 441	15	53	30	2	85,0
Folva						
2004 - 2017	4 708	12	40	38	9	3,6
2018	6 000	5	29	53 ¹	13 ¹	4,0
2019	4 355	13	59	26	1	5,0
2020	6 643	9	53	32	7	85,0
2021	4 241	7	50	38	4	91,3
2022	5 319	8	57	34	1	94,4
Pimpernel						
2012 - 2017	3 428	22	59	18	0	4,4
2018	4 018	17	54	27 ¹	1 ¹	4,8
2019	3 244	24	56	16	4	4,8
2020	4 327	14	52	32	2	93,9
2021	3 644	18	51	28	2	92,1
2022	3 543	12	35	39	15	84,6
Fakse						
2014 - 2017	4 821	20	44	31	6	4,3
2018	4 358	17	43	33	7	3,3
2019	5 753	10	34	44	13	4,0
2020	4 520	12	35	42	11	91,5
2021	4 237	36	45	18	1	94,0
2022	4 900	18	23	24	34	65,5
Nansen						
2018	6 432	9	34	40	17	5,0
2019	-	-	-	-	-	-
2020	5 753	13	58	29	0	96,0
2021	4 791	11	55	33	0	94,0
2022	4 777	11	49	37	3	80,0

¹ Halvparten av prøvene er sortert på 50-65 og >65.

² Skala1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

Det er kun tatt én prøve i Folva.

Sammenlignet med i fjor kan det forventes høyere avlinger i alle sortene i år, unntatt Pimpernel og Nansen. Knollfordelinga viser at den er ganske jevnt fordelt i fraksjonene.

Den ytre matkvaliteten er vurdert som dårligere i år sammenlignet med i fjor, unntatt i den ene prøva med Folva. Fakse er vurdert som sorten med lavest andel salgbar kvalitet. Feilene som drar ned er mange typer skurv, vekstsprekke og misform, samtidig som det rapporteres om noen kjølmarkhull og én prøve med blautråde.

ROMERIKE

Tabell 10. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet på Romerike.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ¹
Asterix						
2012 – 2017	3 873	21	47	28	4	4,2
2018	3 568	18	49	31	1	4,3
2019	3 534	38	46	16	0	4,0
2020	4 491	12	49	36	3	91,7
2021	4 080	17	43	37	3	93,0
2022	4 361	21	37	37	4	72,7

¹ Skala1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

På Romerike ser det ut til å bli høyere avling i år sammenlignet med i fjor. Knollfordelinga viser at den er omtrent som i fjor, men med enda flere små knoller.

Den ytre matkvaliteten er vurdert som mye lavere i år sammenlignet med i fjor. Skurv og blaute råter er årsakene til utsortering.

MØRE OG ROMSDAL

Tabell 11. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Møre og Romsdal.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ¹
Asterix						
2018	4 685	11	47	37	5	4,5
2019	4 795	10	42	37	11	4,5
2020	3 622	11	39	44	7	97,0
2021	3 766	10	49	36	4	93,0
2022	3 265	10	38	45	6	90,1

¹ Skala1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

I år kan det forventes lavere avling i dette området. Knollfordelinga viser at det er noe mer knoller i fraksjonene < 50 mm enn i fjor.

Den ytre matkvaliteten er vurdert som god, men lavere enn i fjor. Skurv, misform og vekstsprekke er feilene som drar ned. Det er i tillegg observert både kjølmark og blaute råter i enkelte prøver.

TROMS

Tabell 12. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Troms.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ²
Gulløye¹						
2006 - 2017	2 198	29	30	31	10	4,8
2018	1 595	41	44	15	0	5,0
2019	2 735	12	15	71	2	4,5
2020	2 245	34	20	45	1	94,6
2021	3 025	10	12	75	3	96,5
2022	-	-	-	-	-	-
Van Gogh						
2010 - 2017	2 314	38	44	17	2	4,9
2018	2 225	20	58	22	0	4,5
2019	2 815	9	36	55	0	4,5
2020	2 493	23	65	12	0	98,4
2021	2 300	28	56	14	2	99,0
2022	2 450	9	62	29	1	98,5
Asterix						
2022	2 740	24	56	18	2	98,5

¹ Gulløye er sortert i fraksjonene (mm) <38, 38-42, 42-55 og >55mm.

² Skala1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

De to prøvene med Gulløye er byttet ut med to prøver i Asterix. Dette kan være med på å øke forventet avling i forhold til årene tidligere.

I Troms er avlingsnivået litt høyere i Van Gogh i år sammenlignet med i fjor. Andelen mellomstore knoller i 40-60 mm er veldig høy i år.

Den ytre matkvaliteten er som alltid meget god, og det vurderes som at veldig liten andel utsortering trengs på grunn av noe misform, flatskurv, vekstsprekke og kolv.

Mandel

Tabell 13. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Mandel.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 25 g %	25-75 g %	75-120 g %	> 120 g %	Salgbart % ¹
Mandel						
2016	2 843	8	55	28	9	4,3
2017	2 470	14	64	20	2	4,5
2018	2 746	14	63	20	3	4,1
2019	2 855	20	65	13	3	3,9
2020	2 455	15	59	23	4	93,7
2021	2 995	9	65	21	5	83,0
2022	2 885	13	63	20	5	80,8

Merk sorteringsgrensene.

¹ Skala1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

Det er tatt én prøve i Troms, tre prøver i Nord-Østerdal, to i Sør-Østerdal, to i Gudbrandsdalen og to på Oppdal.

Totalavlinga i år er litt lavere enn i fjor. Knollfordelinga viser at 83 % av avlinga er i størrelsen 25-120 gram. Andelen små (< 25 gram) er noe høyere enn i fjor.

Matkvaliteten er noe lavere i år enn i fjor. Det er flatskurv, misform og flassing som drar kvaliteten ned. Flassingen vil avta når potetene modner.

AVLINGSPROGNOSE, TOTALT POTETKVANTUM

Tabell 14. Forventet mengde poteter i fylker og totalt. Totalt for alle sorter unntatt Mandel.

Område	Avling pr daa > 40 mm	Areal, daa ¹	Kvantum, 1000 t
Trøndelag			
2002 - 2017	2 964	-	42,6
2018	2 772	12 249	33,9
2019	3 152	14 585 ²	46,0
2020	3 069	13 890 ²	42,6
2021	3 147	13 739	43,2
2022	3 289	13 790	45,4
Jæren			
2002 - 2017	3 663	-	32,0
2018	4 539	6 581	29,9
2019	4 254	5 526	23,5
2020	4 069	5 668	23,1
2021	4 636	5 602	26,0
2022	4 846	6 042	29,3
Hedmark			
2002 - 2017	2 915	-	141,8
2018	3 119	47 472	148,1
2019	2 683	47 656	127,9
2020	3 493	48 910	170,8
Oppland			
2002 - 2017	3 164	-	40,8
2018	3 473	9 442	32,8
2019	3 477	8 775	30,5
2020	3 940	9 178	36,2
Innlandet			
2021	3 410	56 935	194,1
2022	3 663	56 284	206,2
Oslofjordomr.			
2002 - 2017	3 415	-	76,5
2018	3 914	18 617	72,9
2019	3 456	19 059	65,9
2020	4 172	19 009	79,3
Akershus/Oslo			
2012-2017	3 079	-	18,8
2018	2 910	5 554	16,2
2019	2 205	5 923	13,1
2020	3 938	5 189	20,4
Oslo/Viken/Vestfold/Telemark			
2021	3 193	28 068	89,6
2022	3 760	27 995	105,3
Møre og Romsdal			
2018	4 177	1 848	7,7
2019	4 308	1 856	8,0
2020	3 215	1 920	6,2
2021	3 373	1 788	6,0
2022	2 923	1 807	5,3
Troms og Finnmark			
2006-2017	1 681	-	5,6

2018	1 360	2 810	3,8
2019	2 475	2 660	6,6
2020	1 701	2 596	4,4
2021	2 190	2 531	5,5
2022	2 158	2 560	5,5
Sum			
2002	3 061	<u>118 400</u> av totalt 151 200	362,4
2003	2 632	<u>118 200</u> av totalt 150 900	311,1
2004	3 484	<u>112 700</u> av totalt 143 600	392,6
2005	2 994	<u>110 800</u> av totalt 140 700	331,7
2006	3 127	<u>110 895</u> av totalt 136 446	346,7
2007	3 056	<u>112 943</u> av totalt 137 871	345,2
2008	3 353	<u>117 567</u> av totalt 143 175	394,2
2009	2 575	<u>117 645</u> av totalt 143 325	302,9
2010	2 902	<u>113 101</u> av totalt 137 650	328,2
2011	3 384	<u>108 622</u> av totalt 132 124	367,6
2012	2 940	<u>112 188</u> av totalt 128 923	329,8
2013	2 819	<u>110 486</u> av totalt 126 581	311,5
2014	3 438	<u>110 268</u> av totalt 126 071	379,1
2015	2 515	<u>108 342</u> av totalt 123 217	272,5
2016	3 723	<u>103 657</u> av totalt 118 238	385,9
2017	3 030	<u>105 367</u> av totalt 119 724	319,3
2018	3 306	<u>104 573</u> av totalt 116 546	345,7
2019	3 111	<u>106 040</u> av totalt 116 139	329,9
2020	3 571	<u>106 360</u> av totalt 116 850	379,8
2021	3 358	<u>108 663</u> av totalt 114 297	364,9
2022	3 626	<u>108 478</u> av totalt 114 333	393,3

¹ Arealet er hentet fra SSB – produksjonstilskudd det foregående år.

² Sør- og Nord-Trøndelag samlet

Tabell 14 gir en pekepinn på hvor stort totalt kvantum poteter som er til rådighet i disse distriktene. På grunn av mangel på tilgjengelige arealoppgaver er fjorårets arealer (2021) benyttet. Beregningene forutsetter derfor et stabilt potetareal fra ett år til neste. Dermed kan de utregnede prognosetallene være usikre.

Totalt potetareal i 2021 var 114 333 daa, og dette var en nedgang på 700 daa sammenlignet med 2020. Det er i 2022 tatt prøver i områder som utgjør 108 478 daa av disse, og her forventer vi et salgbart (> 40 mm) potetkvantum på 393 tusen tonn.

Tabell 15. Forventet mengde, prosentvis sammenligning fra foregående år og fra gjennomsnittet av årene 2002-2021. Totalt for alle distrikter og sorter unntatt Mandel.

År	Kvantum, 1000 t	% fra foregående år	% fra gjennomsnitt
2002	362,4	-	-
2003	311,1	- 14,2	-
2004	392,6	+ 26,2	+16,6
2005	331,7	- 15,5	- 6,6
2006	346,7	+ 4,5	- 0,8
2007	345,2	- 0,4	- 1,1
2008	394,2	+ 14,2	+13,2
2009	302,9	- 23,2	- 14,6
2010	328,2	+ 8,4	- 5,8
2011	367,6	+ 12,0	+ 6,2
2012	329,8	- 11,5	- 5,3
2013	311,5	- 5,5	- 10,1
2014	379,1	+ 21,7	+ 10,3
2015	272,5	- 28,1	- 21,3
2016	385,9	+ 41,6	+ 20,1
2017	319,3	- 17,3	- 7,2
2018	345,7	+ 8,3	+ 0,9
2019	329,9	- 4,6	- 3,7
2020	379,8	+ 15,1	+ 11,0
2021	364,9	- 3,9	+ 6,1
2022	393,3	+ 7,8	+ 14,0

Ut fra avlingsprognosa i tabellen over forventer vi 7,8 % høyere avling i år sammenlignet med i fjor.

Sammenlignet med gjennomsnittet for 2002-2021 forventer vi 14 % høyere avlingsmengde denne sesongen.

Alt ovenstående forutsetter at det er satt omtrent likt areal i 2022 som det ble i 2021.